ვიქტორია არაქელოვა

რამდენად ახლოსაა ʻალი ღმერთთან?
ʻალის სტატუსის შესახებ ეზიდურ ტრადიციაში

აბსტრაქტი:

მიუხედავად იმისა, რომ 'ალის გაღმრთობა უკიდურესად შიიტური მიმდინარეობების განმსაზღვრელ მახასიათებელს წარმოადგენს, მის როლს ეზიდურ რელიგიაში ჯერ კიდევ არ მიქცევია ჯეროვანი სამეცნიერო ყურადღება. ეზიდიზმსა და ჰეტეროდოქსულ შიიტურ გარემოს შორის არსებული მნიშვნელოვანი პარალელების გათვალისწინებით, ეს სტატია მიზნად ისახავს ეზიდურ რელიგიურ ტრადიციაში ʻალის პოზიციის შესწავლასა და დაზუსტებას. ეზიდურ რელიგიურ ტექსტებში ʻალი მრავალჯერ გვხვდება, და გარკვეულ საგალობლებში ის ცენტრალურ როლს ასრულებს. ამ წყაროების საგულდაგულო შესწავლა ცხადყოფს, რომ რადიკალური შიიზმისგან განსხვავებით, ეზიდიზმი ʻალის ღვთაებრივ სტატუსს არ ანიჭებს. მიუხედავად ამისა, მისი ზოგიერთი ფუნქციური მახასიათებელი და გარკვეულ კონტექსტებში უნიკალური როლი მიუთითებს, რომ მას ერთ დროს განსაკუთრებული და, შესაძლოა, მნიშვნელოვანი პოზიცია ეკავა ეზიდურ ტრადიციაში.

საკვანძო სიტყვები:

ʻალი, ეზიდობა, ეზიდიზმი, რადიკალური შიიზმი, დულდულ/დუნდულ, სრულტოფილი ადამიანი.

.....

Victoria Arakelova

ʻElî çiqasî nêzîkî Xwedêye? Li ser statûsa ʻElî di kevneşopiya êzdiyanda

Kurte:

Çiqasî jî xudêkirina ʻElî taybetmendiyeke bingehî û cîgire di nav hindek rewt û tevgerên şiîʻyên radîkalda, rola wî di nav kevneşopiya dînê êzdiyanda heta niha bi awayekê taybet li ser esasê zanistî nehatîye lêkolînkirin. Berçavê ku di navbera êzdiyan û dinya şiîʻya klasîk û heterodoksda hevrêziyên balkêş hene, ev gotara pêkolê dike ku cî û statûsa ʻElî di kevneşopiya dînî ya êzdiyanda lêkolîn û ronkirinê bike. Di nivîsên dînî yên êzdiyanda gelek caran behsa ʻElî tê kirin û di hindek qewl û stranan da ew roleke navendî digire. Lêkolîna bi hûrgulî ya van çavkaniyan nîşan dike ku, li berovajî şiîʻîyetiya hişk, dînê êzdiya statûsa xudayî nade ʻElî. Bi vê yekê jî, hindek taybetmendiyên wîye fûnksiyonel (wezîfet) û rola wîye taybet di hindek çarçoveyanda destnîşan dikin, ku dibe ew di kevneşopiya dînê êzdiyanda carekê cîyekî taybet û belkî girîng girtîye.

Peyvên sereke:

ʻElî; dînê êzdiyan; şiîʻya tund; Duldul/ Dundul; mirovê temam.